

STADSMUSEUM WOERDEN

JAARVERSLAG 2023

Inhoud

1. Voorwoord	p. 3
2. Renovatie en herinrichting zolder	p. 4
3. Tentoonstellingen	p. 9
4. Collectie	p. 12
5. Projecten en Activiteiten	p. 16
6. Educatie	p. 19
7. Communicatie & marketing	p. 22
8. Partners en Samenwerking	p. 24
9. Bedrijfsvoering	p. 28
10. Feiten en cijfers	p. 33
 Bijlage: Governance Code Cultuur	 p. 36

Gebruikte afkortingen

C5	De 5 gesubsidieerde cultuurinstellingen van Woerden: Het Klooster, KUVO, Regio-bibliotheek het Groene Hart, Cultuur Platform Woerden en Stedsmuseum Woerden
KUVO	Kunst Educatie Scholen Woerden, de basisvoorziening voor kunst- en cultuureducatie voor primair en voortgezet onderwijs in Woerden
SHHV	Stichts-Hollandse Historische Vereniging

Bij de voorpagina:

Zicht op deel van Verhaal van Woerden – de expo, foto Harald Lakerveld

1. VOORWOORD

2023 was voor het museum een jaar van transitie. Na enkele jaren voorbereiding kon in januari de renovatie en herinrichting van de zolderverdieping van start gaan. Een enerverende en bijzondere tijd voor alle betrokkenen, binnen en buiten het museum. De zolder was een half jaar dicht, daarvan was het museum twee en een halve maand helemaal gesloten. Ondertussen ging het werk achter de schermen door! De opening van *Verhaal van Woerden – de expo* was bijzonder feestelijk en een kroon op het werk van velen. Sindsdien verblijven bezoekers aanmerkelijk langer op de bovenverdieping en ontvangen we positieve geluiden over de aantrekkelijke en gelaagde presentatie, die uitnodigt om nog eens terug te komen. Het museum heeft hiermee een grote stap vooruit kunnen zetten.

Daarnaast opende het museum twee nieuwe exposities: *Bon Voyage* en *Street Art*, elk met een totaal ander karakter en in samenwerking met in beide gevallen boeiende en buitengewoon betrokken kunstenaars.

Door de beperkte openstelling bleef het aantal bezoekers dit jaar steken op 7575 (vorig jaar 8913).

Eind vorig jaar gaf het museumbestuur opdracht aan adviesbureau *De Culturele Zaak* om op basis van een stakeholder-verkenning een beleidsadvies op te stellen voor het museum, ter voorbereiding van het beleidsplan 2024-2027. Het advies schetst de belangrijkste aandachtspunten voor de komende jaren. De structurele, constante hoge werkdruk onder de betaalde medewerkers komt daarin haarscherp aan de orde. Helaas kreeg het museum na de zomer te maken met uitval, hetgeen de werkdruk verder heeft verhoogd, ondanks de fantastische inzet van de ca. 60 vrijwillige medewerkers. Dit vergroot het bewustzijn van de kwetsbare positie waarin je als kleine organisatie opereert.

Zo toont 2023 zowel de grote kracht als de kwetsbaarheid van dit kleine, levendige museum. Het bestuur van het Stadsmuseum bedankt iedereen die in dit bijzondere jaar een bijdrage ten behoeve van het museum heeft geleverd: personeel, vrijwilligers van het museum, alle externe partijen die bij de herinrichting en de tijdelijke tentoonstellingen betrokken waren, de gemeente Woerden, SHHV, Stichting Vrienden van het Stadsmuseum Woerden, Associés van de Vroedschap van Woerden Anno 2018, sponsors, fondsen en collega-instellingen, hartelijk dank!

Volkert Batelaan

Voorzitter Stichting Stadsmuseum Woerden

2. RENOVATIE EN HERINRICHTING ZOLDER

Direct na de kerstvakantie startte de renovatie en herinrichting van de bovenverdieping. Een half jaar lang was deze gesloten voor publiek, tot de opening van de nieuwe vaste presentatie *Verhaal van Woerden – de expo* op 5 juli. De voorbereidingen waren gestart in april 2021. Pas in juni 2022 kwam groen licht over de grootste subsidieaanvraag, maar daarna moest het museum een beduidend bedrag aan extra financiering zoeken vanwege sterk gestegen kosten. Uiteindelijk kon begin januari 2023 echt begonnen worden met de realisatie. Eind november 2023 heeft projectleider T. de Jong (*De2dames*) een uitgebreide inhoudelijke en financiële verantwoording over dit hele proces opgesteld voor de betrokken fondsen. Hierbij puntsgewijs de belangrijkste stappen in 2023:

De oude isolatie vervangen door nieuwe; niets is recht in dit stokoude gebouw, alles is millimeterwerk

Een van de aangebrachte glazen compartimenteringsdeuren

De grote Romeinse vaas (dolium) wordt ingepakt

De aannemer aan het werk met de voorzetwand

- **Januari: sluiting zolder en ontmanteling Romeinen-tentoonstelling**, inclusief retour bruiklenen en leegruimen zolder. Met inschakeling van experts op Romeins gebied en art handlers van verhuisbedrijf *Van Noort*.
Eén grote Romeinse vaas (dolium) blijft – zorgvuldig ingepakt - achter, omdat die te groot blijkt om naar een andere ruimte te verplaatsen. Dit levert de nodige publiciteit op.
- **Januari: afronding onderzoek door enkele historici**, naar thema's waar nadere informatie voor nodig was.
- **Januari: start twee stagiaires**, die direct meedraaien in het projectteam.
- **Februari - mei: aannemer *De Heeren Bouwmeester* gaat aan de slag**, in regelmatig overleg met het museumteam en *Fris Bouwbegeleiding*. Gerealiseerd zijn o.a.: nieuwe isolatie dak, glazen compartimenteringsdeuren, kierdichting ramen, voorzetwand, nieuwe overgang lage en hogere deel van de ruimte en leuning van 1ste naar 2de verdieping.
De voorzetwand tegen voorgevel is een weloverwogen toevoeging op het oorspronkelijke plan, waarvoor instemming van de commissie ruimtelijke kwaliteit vereist was. Die is verkregen.
- **6 maart: sluiting** hele museum
- **29 april: oplevering** door aannemer
- **Mei: schilderwerk** door *Filolupa*
- **Januari-april: verdere uitwerking tentoonstellingsontwerp met ontwerpbureau *PronkStudio***.
Inclusief schrijven teksten, verzamelen benodigde beeld en definitieve afspraken over bruiklenen. Bij aantal thema's verder ingezet op verzamelen via participatie van betrokkenen, o.a. verhalen en voorwerpen die iets vertellen over nieuwkomers in Woerden. Grote inhoudelijke inbreng van *SHHV*.
- **13 mei: heropening museum** (met uitzondering van de zolder), voorafgegaan door schoonmaak-actie
- **April-juni: restauratie** en preventieve behandeling van aantal objecten. Verwerking van alle binnenkomende en uitgaande objecten in **collectieregistratie**.
- **Mei-juni: productie tentoonstelling door tentoonstellingsbouwer *Heijmerink Wagemakers***, plaatsing eind juni
- **Eind juni: inrichting, productie tekstboekje** (eerste versie)
- **5 juli: opening *Verhaal van Woerden – de expo***, met in de dagen erna ontvangsten voor specifieke groepen (na de zomer voortgezet). Ontvangen zijn: SHHV, Vroedschap, Vrienden, Petruskerk, Gilde, Woerden marketing, team KUVU, musea Provincie Utrecht, Scheepswerf Archeon, RABO-ledenraad.
- **Voorjaar – januari 2024: ontwikkeling familiespeurtocht en kinderspoor**, door *Artekino*
- **21 augustus-eind november: brainstorm** over onderwijsprogramma, daarna ontwikkeld met *KUVU* en proefgedraaid met enkele klassen

Financieel zijn op een aantal punten weloverwogen extra kosten gemaakt, zoals voor de voorzetwand en een watertappunt op zolder om het bijvullen van de luchtbevochtigers door de vrijwillige hosts te vergemakkelijken. Verder is het project goed binnen de grenzen gebleven, mede dankzij de zorgvuldige budgetbewaking van de projectleider van ontwerpbureau *De2Dames*.

De opening op 5 juli was voor alle medewerkers en betrokkenen een bijzonder feestelijke dag, die bovendien werd opgeluisterd met storytelling door leden van de kersverse verhalenvertellersgroep van de SHHV. De feedback van bezoekers op de tentoonstelling is positief en mensen die de zolder

van voorheen kennen zijn vaak erg verrast over de metamorfose. Al direct namen de hosts waar dat bezoekers aanzienlijk langer boven verblijven dan voorheen. Ook de mondelinge reacties zijn lovend. In de opzet is rekening gehouden met bijstellingen op basis van de gebruikerservaringen na opening en daarom zijn mogelijke verbeterpunten bijgehouden op basis van opmerkingen en observaties. Naar aanleiding daarvan worden begin 2024 enkele aanpassingen doorgevoerd, zodat de expo nog beter tot zijn recht komt.

Vlnr: R. Kemkes, C. de Vries en T. Hazenberg in actie tijdens de ontruiming van de zolder

De mannen van Van Noort zorgen voor het tilwerk en transport naar de juiste locaties

Werkplaatsoplevering bij Heijmerink Wagemakers in Vianen

De mastvoet wordt millimeter voor millimeter door de medewerkers van de scheepswerf in Archeon onderzocht, schoongemaakt en waar nodig verder bewerkt zodat het gevaarte weer klaar is voor presentatie

Stagiaire M. Smid bij de opening

Stagiaire J. Fey en vrijwilliger G. Kuip pakken de mastvoet deskundig in voor transport naar Archeon

De 'Rijn' wordt gelegd

Alle meubels zijn uitgesteld en de plint wordt aangebracht

Controle door H. Appelhof van Heijmerink Wage-makers en A. van Boord van Pronk Studio

De helm plaatsen is een precies kwarweitje, rechts conservator S. Rompa

De apostelkop op zijn eigen podium met sokkel

Een van de twee bankjes met kussentjes met het patroon van de Rijn

Albrecht van Beieren

Jacoba van Jansdochter
van der Schoor

Katemie

Mabelia

Lucius

Hugo Kotestein

Matthijs Willem Schalijs

Tante Jo

Cornelis Vreedenburgh

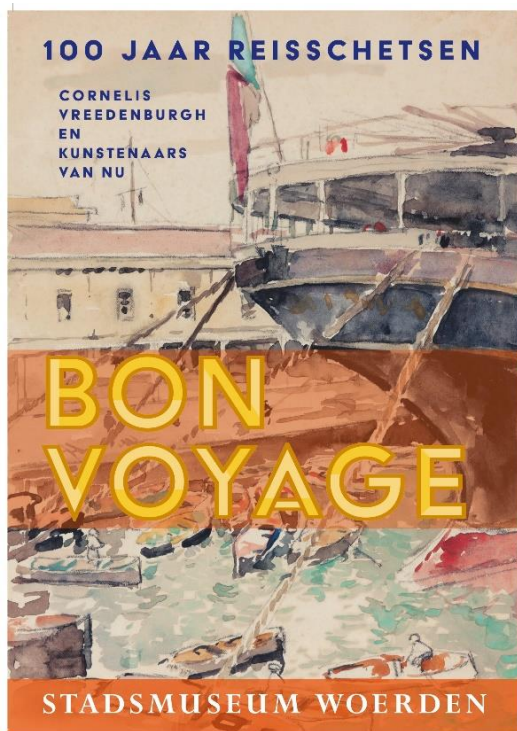
De negen persona's in de tentoonstelling

3. TENTOONSTELLINGEN

Meer over de randprogrammering en educatieve activiteiten bij de hieronder genoemde tentoonstellingen is te vinden in de hoofdstukken 5 en 6.

BON VOYAGE

13 mei t/m 8 oktober 2023, verlengd t/m 5 november

Aanleiding

Het StadsMuseum heeft een eigen collectie van 27 schetsen van *Cornelis Vreedenburgh* die hij vaak op reis en tijdens vakanties maakte. Deze collectie, aangevuld met bruiklenen, vormde het startpunt voor deze expo.

Concept

Bon Voyage was een expo over de vakantieschetsen van Cornelis Vreedenburgh, aangevuld met reistekeningen van hedendaagse kunstenaars Peti Buchel (1946), Anne Jitske Salverda (1956) en Gineke Zikken (1959).

De tekeningen van Vreedenburgh laten de Provence, St.-Tropez, Parijs, Zwitserland, Italië en Palestina zien aan het begin van de 20ste eeuw. Vreedenburghs snelle maar rake schetsen geven een prachtig beeld van zijn tijd. Verbinding met het heden is gelegd door te laten zien dat reistekeningen niet alleen iets van vroeger zijn. Ook in onze tijd van smartphones zijn er kunstenaars die de tijd nemen om te tekenen terwijl ze op reis zijn.

Wat was er te zien?

- Reistekeningen van Cornelis Vreedenburgh, o.a. bruiklenen van het Rijksmuseum Amsterdam, particulieren en eigen collectie
- Foto's van Cornelis Vreedenburgh en zijn vrouw Marie Schotel op reis
- Digitaal exemplaar van Panorama Kerstboek met Vreedenburghs reisverslag in Palestina
- Reistekeningen van drie hedendaagse kunstenaars
- Foto's van de hedendaagse kunstenaars op hun reizen en aan het werk
- Digitale schetsboeken van Vreedenburgh uit collectie Rijksmuseum
- Van iedere kunstenaar een digitaal schetsboek op touchscreen
- Vitries met opengeslagen schetsboeken en tekenmateriaal

Financiën

De begroting voor deze tentoonstelling bedroeg € 25.438. Het beschikbare bedrag (eigen inbreng en subsidie van fondsen) was € 22.000. Er was dus een tekort van € 3.438. Er is flink bezuinigd op de randprogrammering, het printwerk en kunsttransport. De enige post waaraan meer uitgegeven is, is PR. Uiteindelijk is het project binnen het beschikbare budget afgerond.

Indrukken van Bon Voyage, zaal 2

Zaal 3, foto's Harald Lakerveld

STREET ART

11 november 2023 t/m 6 april 2024, verlengd t/m 28 april

Aanleiding

In de zomer is besloten om de voorgenomen tentoonstelling over het Defensie-eiland uit te stellen, zodat er meer tijd is voor de research, participatie en fondsenwerving. In plaats daarvan is gekozen voor een 'buiten de comfortzone' onderwerp, *StreetArt*. Tijdens een bijeenkomst in het kader van de op te stellen uitvoeringsagenda voor het Woerdense *Cultuurmanifest* kwam aan de orde dat Woerden een levendige community van straatkunstenaars heeft. Samen met de Cultuurmakelaar is het idee voor een tentoonstelling ontstaan met kunstenaar *Karski* als deelnemer en intermediair.

Concept

De expo toonde de grafische technieken binnen de StreetArt beweging. Het museum nodigde zes street art kunstenaars (van lokaal geroemd tot internationaal

bekend) uit om speciaal voor de expo een nieuw kunstwerk te maken. De media varieerden van graffiti en stencilkunst tot sculpturen. Ook waren er vormen van toegepaste street art te zien zoals kleding, gebruiksvoorwerpen en gedrukte/digitale media. Bezoekers kwamen meer te weten over de geschiedenis en achtergrond van street art in samenhang met jongerenculturen. Door interviews met kunstenaars leerden bezoekers over inspiratie, betekenis, maakproces en vercommercialisering van hun kunst.

Wat was er te zien?

- Speciaal voor de expo gemaakte kunstwerken in diverse media
- Wandvullende afbeelding van Woerdense 'graffiti tunnel' onder de A12
- Boeken die hebben bijgedragen tot de mondiale verspreiding van de graffiti cultuur
- Materialen die de kunstenaars gebruiken: schetsboeken, spuitbussen, verschillende dopjes, notities van ideeën, ontwerpschetsen, aantekeningen m.b.t. het opschalen etc.
- Filmpjes met de kunstenaars, over hun manier van werken en inspiratie

Financiën

De begroting voor deze tentoonstelling bedroeg € 32.500. Het beschikbare bedrag (eigen inbreng en subsidie van fondsen) was € 23.500. Er was dus een tekort van € 9.000. Er is flink bezuinigd op PR, randprogrammering en printwerk. Uiteindelijk is het project binnen het beschikbare budget afgerond.

Indrukken van de opening van StreetArt

foto's C. Vermeend

4. COLLECTIE

Collectie- en depotbeheer

Het collectieteam heeft in 2023 doorgewerkt in het depot, het museum en op het stadhuis. Als eerste is een training gevolgd in het onderhouden en schoonmaken van voorwerpen uit de collectie. De training is in praktijk gebracht voorafgaand aan de heropening tijdens het schoonmaken van de Vroedschapszaal. Vervolgens heeft het team training gevolgd op het gebied van historisch textiel: wat zijn de risico's, hoe moet je textiel hanteren en verpakken?

A. Steur is afgetreden als mede-groepsleider en zij is opgevolgd door E. ter Horst. Die laatste heeft het oude archief van het museum geïnventariseerd, gesorteerd en toegankelijk gemaakt. Twee groepsleden hebben alle kunstwerken op het stadhuis gecontroleerd en verder aangevuld in Adlib. Tijdens de verbouwing van de zolder is de vaste expo aldaar en ook de vloering ontruimd. Het collectieteam heeft deze objecten uitgezocht, geadministreerd in Adlib en verpakt. Daarna is een aantal houten objecten uit voorzorg begast. Tenslotte is een start gemaakt met registreren van alle objecten in de nieuwe vaste presentatie *Verhaal van Woerden – de expo*.

Schoonmaakactie, cursus toegepast

Ook de cursus Textiel-hantering toegepast

Buitenkunst (kunst in de openbare ruimte)

Eind mei is N. Verboom bij het team Buitenkunst gekomen als coördinator. Het team was in 2023 dus op volle sterkte. Er is ongepland onderhoud uitgevoerd aan drie kunstwerken (de beelden zaten los op de sokkel): gedenkteken Kamerik Zelfstandig, Schrijvend meisje en de Schaatsers.

De Kunstwacht heeft een voorstel gedaan voor onderhoud van de buitenbeelden en hier is akkoord op gegeven. In 2023 zijn aan de beurt geweest:

- Angel (Engel)
- Baltsende Zwanen
- De koe van Woerden
- Beeld van Westdam
- De visser
- De volleybalsters
- De wielrenners
- Ear (Oor)
- Foot (Voet)
- Layers (Golfslag)

- Molenvliet
- Morpheus
- Samenwerking
- Schrijvend meisje
- Three legged (Driepoot)
- Voor de Mensenrechten
- Voyage (Zeereis)
- Zachte delen (Sprookjesbed)

Oorlogsmonumenten:

- Een familiefoto. Joods monument
- Drukkers in verzet
- Monument
- Opdat wij niet vergeten
- Oorlogsmonument 1940-1945
- Vrijheid

Waterwerken

Het fonteinteam heeft de fontein op 19 juli uitgezet omdat de watertemperatuur boven de 25 graden kwam. Nooit eerder is de fontein om die reden zo lang buiten werking geweest. Op 13 september is de bak weer helemaal schoongemaakt en daarna gevuld. Helaas stuitte het team toen op problemen met de (relatief nieuwe) pomp, die beschadigd bleek te zijn. Het team onderzoekt de beste oplossing hiervoor.

Schenkeningen

We zijn erkentelijk voor de schenkingen die we in 2023 ontvingen:

Kunstenaar	Cornelis Vreedenburgh	Kunstenaar	Leo Gestel
Titel	<i>Oorgat in Kampen</i>	Titel	<i>Rooiende boeren</i>
Techniek	olieverf op doek	Techniek	zwarte krijttekening met houtskool
		Datering	1926
Kunstenaar	Nico van Esterik	Kunstenaar	Leo Gestel
Titel	<i>Portret van Arie Blok</i>	Titel	<i>Commerce, reclame</i>
Techniek	olieverf op doek	Techniek	aquarel en gouache op papier
Kunstenaar	Hendrik van Kempen	Kunstenaar	Leo Gestel
Titel	<i>Domplein in Utrecht</i>	Titel	<i>Portret van de broer van Leo Gestel</i>
Techniek	olieverf op doek	Techniek	potloodtekening en pastel
Datering	1945		
Kunstenaar	Adam Pynacker	Kunstenaar	Jan Ponstijn
Titel	<i>Italiaans landschap met een herder die zijn kudde naar een voorde drijft</i>	Titel	<i>Paadje Zuidlaren</i>
Techniek	olieverf op paneel	Techniek	zwarte krijttekening
Datering	1650		
Kunstenaar	Leo Gestel	Kunstenaar	Jan Ponstijn
Titel	<i>Paardenmarkt</i>	Titel	<i>Paadje Blaricum</i>
Techniek	Potloodtekening	Techniek	potloodtekening
		Datering	1943
Kunstenaar	Leo Gestel	Kunstenaar	Jan Ponstijn
Titel	<i>Paardenmarkt</i>	Titel	<i>Atelier Leo</i>
Techniek	Potloodtekening	Techniek	zwarte krijttekening
Kunstenaar	Leo Gestel	Kunstenaar	Jan Ponstijn
Titel	<i>Boerderij met figuren</i>	Titel	<i>Boerderij Zuidlaren</i>
Techniek	houtskool op papier	Techniek	zwarte krijttekening
Datering	1937		
Kunstenaar	Leo Gestel	Object	Noodbiscuits, in metalen doos
Titel	<i>Carnaval Nijmegen</i>	Datering	1961
Techniek	zwarte krijttekening met aquarel		
Datering	1908		

Kunstenaar	Leo Gestel	Object	Boekenlegger, ter herinnering aan het 125-jarig bestaan van het NUT
Titel	<i>Kop van een man</i>	Materiaal	metaal
Techniek	aquarel, inkt en potlood	Datering	1951
Kunstenaar	Leo Gestel		
Titel	<i>Dame met zwarte hoed</i>		
Techniek	potloodtekening met aquarel		

Pakket met Vreedenburghs 'Oorgat in Kampen' arriveert uit Canada en wordt tijdens medewerkers-avond geopend

Eerste inspectie door restaurator H. van Dam

Aankopen

Geen

Langdurig bruiklenen

Museum Gouda Wetsrolschild, 1881	J. van Vliet Paardenknevel, melkpint, schepbak, spantouw voor koeien
Spoorwegmuseum Snelheidsmeter, 1962	A. Hattab Aquarel <i>Stadsgezicht op Aleppo</i> , 2022 en aquarel <i>Rakende handen</i> , 2021
A. Brak Muil uit Zegveld, 17e eeuw	M. Markovits Klik klak ballen
RHC Rijnstreek en Lopikerwaard Boek <i>Woerden in slagdmaand MDCCCXIII</i>	A. Laroub 2 beeldjes van dromedarissen
K. Nagtegaal Muntschat ca. 1500-1572, mantelketting/kledinghaak, 5 stuks hangers/kogeltjes met uitsteeksels en riemtong	W.van der Wind Melkkrukje, ca. 1900, melkkrukje, ca. 1970
PDU (Provinciaal Archeologisch Depot Utrecht) 7 stuks vuursteen uit collectie Pieter Stoel	M. Hanko Kiel
Faculty of Archaeology, Leiden University Dierlijke artefacten en een plantaardige artefact uit collectie Pieter Stoel	J. Blonk Modelbusje Den Oudsten
Lutherse Kerk Woerden Bijbel met apocriefe boeken, 1725	K. Velthuis' Kookboek <i>Kook Ook</i> en schuimspaan
Lutherse Kerk Woerden inktstempel met houten steel, 19e eeuw	D. van Setten Modelbusje Den Oudsten + clip

Stichting Sinar Maluku Warmhoudketel, ca. 1950	G. van Oudenallen Speldje Den Oudsten
Koninklijke ERU <i>Hompy</i> smeerkaas Porties (rond), <i>Hompy</i> smeerkaas Volvat (2009), <i>Eru</i> smeerkaas 250gr.	

Retour bruiklenen

PDU februari 2023 Bord van terra sigillata met stempel Vondstnummer: WOE1999 20 1491 a	PDU april 2023 Kom terra sigillata met leeuw, andere dieren, eikenboom en liggende figuur
PDU februari 2023 Randfragment van een versierde terra sigillatakomp in de stijl van Primanus Vondstnummer: WOE 1999 20 1422	PDU februari 2023 Tegula met daaraan vastgeroest een ijzeren speerpunt Vondstnummer: WOE 1999 20 1387
PDU april 2023 Kom terra sigillata met hazen, bloem en menselijk figuur	PDU Slingerkogels

5. PROJECTEN EN ACTIVITEITEN

Activiteiten rondom (ON)PEILBAAR WATER in 2023

Het programma voor volwassenen bestond uit:

- Wo 4 jan - *Elly Nederpeld* - Verhaal op zaal en demonstratie 'stoffen en steken'
- Zo 15 jan - *Op de thee bij Lilian Cooper*
- Za 28 jan - *Rob Sweere* - *Concert Soundsourcing-Geluidslandschappen in Klooster*
- Do-avond 2 en 16 feb - *Jianxiao Zhou* - *Performance en workshop* - geannuleerd.
- Za 11 feb - *Elisabeth Schelvis* - *Verhaal op zaal en zelf een cyanotype maken*

Rob Sweere, Soundsourcing in het Klooster

Mini-kijkdoos maken in de voorjaarsvakantie

In januari en februari waren er zeven instaprondleidingen met in totaal 50 deelnemers. Daarnaast was er vier maal een betaalde rondleidingen (totaal 40 deelnemers). Bijzonder was de rondleiding en ontvangst van 33 Oekraïense en Syrische vluchtelingen op 28 januari. Zij waren gefascineerd door de werken en het 'Hollandse' thema van deze tentoonstelling.

Op 28 februari en 1 maart trok de voorjaarsvakantieactiviteit 14 kinderen en 8 volwassen deelnemers. Na een rondgang door de tentoonstelling maakten zij een mini-kijkdoos.

Activiteiten rondom Bon Voyage

Rondom deze tentoonstelling hebben de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- 28 juni en eind augustus – rondleiding met visible thinking voor *Volksuniversiteit Groene Hart*
- 8-10 augustus – voorlezen en tekenrondleiding voor de *Biebfabriek* (vakantieprogramma voor kinderen van Bibliotheek Groene Hart)
- Juli-oktober kinderspeurtocht
- 28-29 juli workshop *Urban Sketching* door *M. Jaarsma*
- Social media campagne met oproep om (oude) vakantieschetsen in te sturen.

Daarnaast zijn op 22 dagen instaprondleidingen aangeboden, waarvan er 16 door zijn gegaan (10 op zondag en 6 op donderdag). In totaal waren er 74 deelnemers, waarvan 48 op zondag en 26 op donderdag (gemiddeld is dit 4,8 deelnemers op zondagen en 4,3 op donderdagen).

Boven: Biebfabriek, foto's C. Vermeend

Onder: Urban sketching Workshop, foto's M. Jaarsma

Activiteiten rondom StreetArt in 2023

In totaal waren er negen dagen dat een instaprondleiding mogelijk was. Daarvan zijn acht instaprondleidingen daadwerkelijk gegeven met in totaal 37 deelnemers, waarvan 27 op zondag en 10 op donderdag (gemiddeld is dit 6,8 deelnemers op zondag en 2,5 op donderdag). Op 19 november zou er een street art evenement plaatsvinden op het Kerkplein, georganiseerd door de Vrienden in samenwerking met het museum. Helaas is dit afgelast vanwege de slechte weersverwachting en in andere opzet verplaatst naar het Klooster op 30 december. De overige activiteiten staan gepland in 2024.

Open Monumentendag 9 en 10 september – Ambachtelijk werk

Het museum bood 'verhalen op zaal' aan in de Vroedschapszaal rondom het thema ambachtelijk werk. Door het erg warme weer was de belangstelling dit jaar matig.

Restauratie op zaal op 12, 13 en 15 oktober

Van Dam Restauraties voerde een deel van de restauratie van *Het Oorgat in Kampen*, het uit Canada geschonken schilderij van Cornelis Vreedenburgh, uit in de Vroedschapszaal. Zo konden alle bezoekers meekijken hoe H. van Dam het doek reinigde en er frisse kleuren tevoorschijn kwamen, fascinerend om te zien.

De restauratie op zaal door Van Dam restauraties, foto E. Oosterhof

6. EDUCATIE

In samenwerking met KUVO, de partner die kunst- en cultuureducatie coördineert voor leerlingen van 4 tot 18 jaar in de gemeente Woerden, brachten in 2023 195 leerlingen een bezoek aan het museum, samen 10 klassen (exclusief de 5 klassen op Open Monumentenklassendag).

Dat zijn iets minder leerlingen dan in 2022, toen ontving het museum 8 klassen met in totaal 217 leerlingen.

(ON)PEILBAAR WATER – onderwijsprogramma's

Zeven klassen Basis/Kader/Mavo 3 van de locatie Stein van het *Minkema College* (samen 102 leerlingen) kwamen naar het museum voor een interactieve rondleiding door KUVO-medewerker M. (Manouk) Hanko. Dit programma is door KUVO in samenwerking met het museum en het Minkema College ontwikkeld in kader van CKV. Op school maakten de leerlingen vervolgens een eigen kunstwerk geïnspireerd op de tentoonstelling.

Werken Minkema-leerlingen

(ON)PEILBAAR WATER - Online kunstkijklessen 'Het Stadsmuseum bij je thuis'

Ook dit jaar verzorgde de museumdirecteur een serie online kunstkijklessen via Zoom, vijf verschillende lessen op dinsdagochtend en woensdagavond. Elke week ontdekten de deelnemers samen een ander kunstwerk via de interactieve methodiek van *Visible Thinking Museum*.

Deelname was gratis, maar donaties waren welkom. Ook alle vrijwilligers van museum kregen wekelijks de Zoom-link. Bij elkaar opgeteld deden 78 personen mee, gemiddeld bijna 8 per keer, waaronder een behoorlijk aantal 'vaste' fans. Bijzonder was dat er nu ook deelnemers meededen die fysiek niet in staat zijn het museum te bezoeken.

Bij het kunstwerk *Dreamscape 0287* van Rob Sweere (foto, 2022) maakten de deelnemers dichtregels.

Een eiland zweeft in de mist weg

*De broze vorm staat onder spanning
maar het water voelt zich veilig*

De oneindigheid geeft oneindige rust

*Weerspiegeling zonder horizon
Onmetelijke ruimte
Water, water, water*

Bon Voyage – speurtocht en project Volksuniversiteit

Vanwege de planning rondom de zomer is bij deze tentoonstelling geen onderwijsprogramma ontwikkeld. De conservator maakte wel een leuke speurtocht voor families/kinderen.

Vanwege het 'urban sketching'-element zocht een tekendocent van de *Volksuniversiteit Groene Hart* contact met het museum. Dat heeft geleid in een samenwerking, waarbij de tentoonstelling tweemaal inspiratiebron was in een meerdaagse cursus en de deelnemers ook in het museum neerstreken om op elkaars werk te reflecteren. Dezelfde tekendocent heeft ook een urban sketching-activiteit verzorgd voor het museum (zie hoofdstuk 5).

Open Monumenten Klassendag

KUVO zorgde weer voor een goed georganiseerde Open Monumenten Klassendag op 8 september, waaraan het museum ook een aandeel leverde. Vijf klassen (90 leerlingen) namen deel aan het museumprogramma dat speciaal voor het jaarthema was bedacht, dit jaar was dat 'ambachtelijk werk'.

Proefklas Constantijnschool voor het nieuwe programma Verhaal van Woerden, o.l.v. M. Hanko (KUVO)

Vorbereiding onderwijsprogramma en familiespeurtocht Verhaal van Woerden – de expo

Op 21 augustus had het museum collega's (museumdocenten) van het *Volksbuurtmuseum* uit Utrecht op bezoek. In overleg is dit gecombineerd met een brainstormsessie met de rondleiders van het Stadsmuseum en het volledige team van KUVO, om samen te bedenken wat de 'educatieve potenties' zijn van de nieuwe vaste presentatie. Voor KUVO was dit een teamuitje en aftrap van het schooljaar. Ook A. Manders van *Artekino*, de ingehuurd ontwikkelaar van de familiespeurtocht, was aanwezig. Het werd een bijzonder levendige en ideeënrijke sessie, afgesloten met een gezamenlijke lunch.

De opgedane ideeën zijn vervolgens benut voor het ontwikkelen van zowel de familiespeurtocht als het basisschoolprogramma voor groep 6/7. Dat laatste is onder verantwoordelijkheid van KUVO ontwikkeld door KUVO-medewerker M. (Marja) Hanko, D. Dieleman van *MijnDMA* en de museumdirecteur. De samenwerking was plezierig en in november kwamen de eerste klassen de testversie uitproberen. Op grond van deze ervaringen is het programma bijgesteld en zal het begin 2024 vormgegeven worden. Het was even zoeken naar een vorm die werkt in de beperkte ruimte,

maar dat is gelukt. En de scholen geven terug dat ze het een verrassend en afwisselend programma vinden.

Meer samenwerking met KUVO

Bijzonder dit jaar waren verder de volgende activiteiten in samenwerking met KUVO:

- *Workshop Erfgoedwijsheid* op 2 februari door de museumdirecteur op verzoek van KUVO, tijdens een bijeenkomst in het Klooster van de interne cultuurcoördinatoren van alle basisscholen waarmee KUVO samenwerkt.
- Uitgebreidere *Workshop Erfgoedwijsheid* op 16 februari in het museum voor een kleine groep leerkrachten basisonderwijs.

En verder

Op 22 februari verzorgde de museumdirecteur een presentatie over het museum voor de vrijwilligers van *de Zonnebloem* in Woerden, op hun locatie.

Op 30 augustus ontvingen we drie klassen 1ste jaars van *MBO-Rijnland* tijdens hun introductieweek.

Lucius

Het museum is formeel eigenaar van de *Lucius game*, behorend bij het 'tempeltje' met het sprekende beeld van de Romein Lucius in de bibliotheek aan de Meulmansweg. Dit jaar is nog geen duidelijkheid verkregen over de toekomst van deze game, die lastig toepasbaar blijkt in de praktijk.

Open Monumentenklassendag was weer een levendige ochtend (met museumdirecteur A. van Veldhuizen)

7. COMMUNICATIE EN MARKETING

De capaciteit aan menskracht en financiën voor communicatie en marketing is nog altijd heel bescheiden. Ook dit jaar is PR-budget meegenomen in de fondsenwerving voor de tijdelijke tentoonstellingen. In het beleidsadvies van *De Culturele Zaak* wordt benadrukt hoe belangrijk het is om meer armslag te hebben op dit punt, zodat het rendement van alle inspanningen van het museum vergroot kan worden. Dit onderwerp is meegenomen in de gesprekken met de gemeente en verwerkt in de voor 1 september ingediende subsidieaanvraag voor 2024.

Free publicity

Free publicity is belangrijk voor het museum. Over het algemeen pikken de regionale en plaatselijke media het nieuws van het museum goed op. Hierbij enkele bijzonderheden in 2023: de sluiting van het museum leverde de nodige publiciteit op, met name toen bleek dat de grote Romeinse vaas (dolium) met geen mogelijkheid van de zolder kon omdat die door geen enkele deur of raam past. Hoe is die hier ooit gekomen? O.a. RTV-Utrecht kwam er speciaal voor filmen. Ook tijdens andere stappen in het proces was er aandacht voor de renovatie en herinrichting.

Net voor de ontruiming van de zolder plaatste een filmploeg - in goede afstemming met het museum - een extra vitrine die 'beroofd' werd tijdens spannende opnames voor de bekende Videoland-serie *Mocro Maffia*.

In oktober [filmde](#) RTV-Utrecht H. van Dam tijdens het restaureren-op-zaal van het schilderij *Oorgat in Kampen* en die avond was de museumdirecteur studiogast in een live-uitzending.

In het najaar was de *Verhaal van Woerden – de expo* coverstory in het ledenblad *Rabo&Co* van de regio midden Nederland (ook gepubliceerd op hun [website](#)).

Social media

Bestuurslid I. Nederpelt, vrijwilliger C. Vermeend, de conservator en directeur houden de sociale media bij volgens een maandelijks opgestelde content-kalender. Daarnaast reageren we spontaan op wat er speelt in het Woerdense en daarbuiten. De foto's van C. Vermeend hebben gezorgd voor een mooie kwaliteitsverbetering van de posts.

Aantal volgers Facebook:

- 1 januari 2023 – 976 31 december 2023 - 920

Aantal volgers Twitter/X:

- 1 januari 2023 – 305 31 december 2023 - 300

Aantal volgers Instagram

- 1 januari 2023 – 573 31 december 2023 - 725

Beleef Woerden heeft met de campagne rondom *Bon Voyage* 34.824 personen bereikt op Facebook en 22.929 op Instagram – deels via stories (tegenover vorig jaar voor het museum als geheel respectievelijk 13.405 via Facebook en 8.092 via Instagram). Ook is er een blog gemaakt over *Verhaal van Woerden – de expo*. Dit is onderdeel van het afgenomen partnerpakket, zie hieronder.

Nieuwsbrief

Stagiaire M. Smit heeft gezorgd voor een doorstart van de email-nieuwsbrief in een Mailchimp-format, dat minder snel in spamboxen terecht komt dan bij de vorige werkwijze. Het nieuw leven inblazen van de nieuwsbrief was extra belangrijk tijdens de sluiting van het museum. Met haar instructies kon het team dit voortzetten en zijn in 2023 in totaal acht nieuwsbrieven gepubliceerd.

Projecties op de museummuur

Ook dit jaar is in de donkere maanden gebruik gemaakt van de projectie op de museummuur aan de Havenstraat om museumactiviteiten en tentoonstellingen onder de aandacht te brengen. Vanwege technische problemen is dit in het najaar gestaakt.

Betaalde promotie

We hebben in 2023 wederom een partnerpakket afgenomen bij *Woerden Marketing* en een ondersteuningspakket bij *Bureau Lommer*, dat campagnes voor ons voert via Google Ad Grants. Als onderdeel van het partnerpakket met *Woerden Marketing* is actuele informatie over het museum gepubliceerd op de website *Beleef Woerden*, website *Groene Hart*, in Nieuwsbrieven en Uitagenda's. Daarnaast was het museum in vier maanden te zien op de infozuilen en ontvangt het incidenteel advies van *Woerden Marketing*.

Voor zowel *Verhaal van Woerden – de expo* als *Street Art* is een postercampagne afgenomen bij *ESH-media*, die deels zijn geplaatst in 2024. In een aantal magazines is geadverteerd en het museum heeft gebruik gemaakt van een advertentiemogelijkheid op boekenleggers van Bibliotheek het Groene Hart.

Pagina's uit Rabo magazine

Boekenlegger bibliotheek

VERHAAL VAN WOERDEN

Meer dan 2000 jaar
aan rijke en bijzondere verhalen

Kerkplein 6, 3441 BG Woerden
0348 - 431008
www.stadsmuseumwoerden.nl

Reportage

**'Samen met inwoners
bepalen we welke
objecten in de expositie
Verhaal van Woerden
thuishoren'**

heeft dat niet overleefd. Ik vond dat heel erg. Het was een mooi exemplaar, met spijkertjes eronder voor de grip. Je moet er toch vanuit kunnen gaan dat roets bij een museum in goede handen is? Er moest dus duidelijk iets gebeuren, maar een monument uit de zestiende/zeventiende eeuw verhooven gaat niet zomaar. Het pand is eigendom van de gemeente en valt onder Monumentenzorg. Niet alles kan en

airconditioning op zolder was onmogelijk, maar mechanische ventilatie en goede isolatie konden wel. Het is er nu nog steeds warm in de zomer, maar we hoeven de bovenverdieping niet meer te sluiten vanwege de hitte.

Uitstel, maar geen afstel
Van Veldhuizen en De Jong hadden een lange adem nodig om te komen tot deze feestelijke dag van uitpakken en

en tijdovend geworden, de donatie van uit het Stimuleringsfonds van Rabobank was vele malen sneller geregeld, aldus Van Veldhuizen. Een geschiedenis van vele duizenden jaren samenvatten op een bescheiden zolder, hoe doe je dat? Waar vind je de beste voorwerpen en misschien nog wel belangrijker: hoe maak je een keuze? De Jong veegt met een theedoek het zweet van haar voorhoofd en vertelt hoe ze dat

onze expositie thuisshoren. We gingen dus niet op zoek naar specifieke voorwerpen, maar naar verhalen. Met een klein team van jonge historici gingen we overal op bezoek: bij kerken en musea, boeren en verzamelaars, immigranten en amateurhistorici. De Historische Vereniging heeft ons daarbij enorm geholpen. De nieuwe manier van verzamelen kostte veel meer tijd, maar het was volgens De Jong ook ongelooflijk leuk en leerzaam. "Historici zijn van nature reflexief

De Jong ook ongelooflijk leuk en leerzaam. "Historici zijn van nature reflexief

8. PARTNERS EN SAMENWERKING

Het museum vindt samenwerking van groot belang en koestert de banden met de partijen in de directe omgeving. Uit de hoofdstukken over tentoonstellingen en activiteiten blijkt dat voortdurend wordt samengewerkt. Dit is deels incidenteel, specifiek op een bepaald thema, en deels structureel. In dat kader noemen we in het bijzonder:

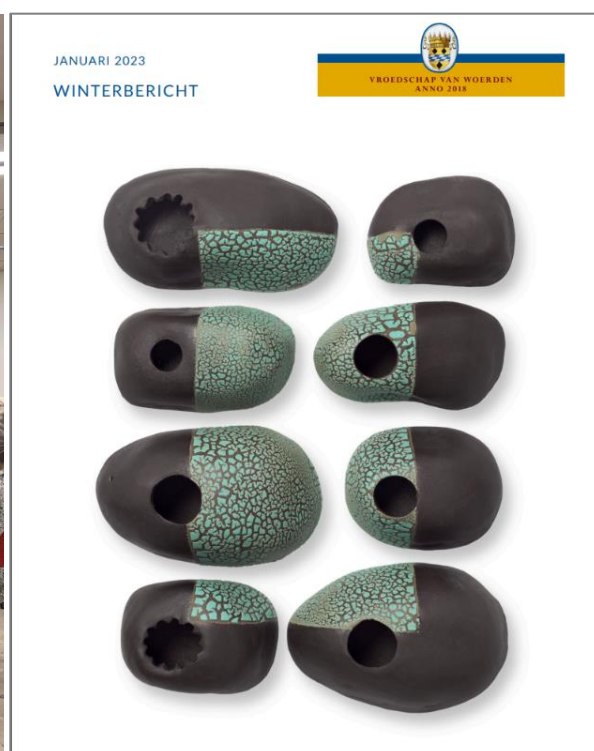
Vrienden van Stadsmuseum Woerden

De nieuwjaarsbijeenkomst van de Vrienden vond op 21 januari plaats in het museum, met 40 deelnemers. Op 27 maart boden ze een aansprekende dialezing aan voor alle museumvrijwilligers en -medewerkers, met ruim 30 aanwezigen. Op de vriendenontvangst, de ochtend na de opening, in *Verhaal van Woerden – de expo* was de opkomst bescheiden. Het in november samen met het museum voorbereide evenement rondom StreetArt werd afgelast vanwege de slechte weersverwachting. Op de voorlaatste dag van het jaar hebben de Vrienden een alternatief StreetArt-programma georganiseerd in het Klooster.

In april was er een afstemmingsoverleg tussen leden van het museumbestuur en het bestuur van de Vrienden, onder andere over het beleidsadvies dat in opdracht van het museum is geschreven door *De Culturele Zaak*.

Lezing bij de Kunstkring voor de museumvrijwilligers, aangeboden door de Vrienden van het Stadsmuseum

Winterbericht van de Vroedschap

Vroedschap van Woerden Anno 2018

Een vergelijkbaar overleg had het museumbestuur in maart met het bestuur van de Vroedschap, de bedrijvenkring die actief is t.b.v. het museum. Voor het museum is het prettig om op deze wijze af te stemmen met deze beide stichtingen die het museum ondersteunen en hen bij de voortgang te betrekken.

Half januari was er een nadere kennismaking in het museum van enkele associés van de Vroedschap met de voorzitter van het museumbestuur en de directeur.

In 2023 hield het bestuur van de Vroedschap hun associés op de hoogte via een fraai lente- en winterbericht, waaraan het museum bijdroeg met kopij.

Financieel leverde de Vroedschap een belangrijke bijdrage aan de totstandkoming van *Verhaal van Woerden – de expo* en op de dag na de opening was er een gezellige ontvangst voor de associés.

Naast het contact met deze ‘steunstichtingen’ onderhoudt het museum hechte banden met meerdere partijen in de gemeente en daarbuiten.

Gemeente

Met de gemeente Woerden vindt geregeld afstemming en overleg plaats, met onder anderen de ambtenaren cultuur en publieksbereik erfgoed en, in bestuurlijk overleg, met de wethouder.

In 2023 is door vele partners in Woerden meegewerkt aan het omwerken van het in 2021 vastgestelde *Cultuurmanifest* naar een uitvoeringsagenda. Het museum heeft daar actief aan bijgedragen. Een deel van de beoogde acties zijn vervolgens door de gemeente meegenomen in de uitvoeringsagenda van de ‘MAG’: het *integraal beleidskader Maatschappelijke Agenda 2023-2027*. Dit beleidskader is vastgesteld in april, in september volgde de uitvoeringsagenda onder de titel *Samen voor elkaar*. Museum en gemeente zien allerlei aanknopingspunten voor het museum om bij te dragen aan de nagestreefde doelen in de ‘MAG’.

SHHV

Bijzondere vermelding verdient dit jaar de samenwerking met de Stichts-Hollandse Historische Vereniging. De samenwerking is altijd al hecht, maar in het hele proces rondom de inhoud en inrichting van *Verhaal van Woerden – de expo* was die extra intensief. Veel van de inhoud is in nauwe afstemming tot stand gekomen en voorzitter N. de Kort heeft voortdurend meegedacht en alle teksten meegelezen en geredigeerd, plus gewerkt aan de Engelse vertaling. Via de SHHV zijn ook veel contacten gelegd die hebben geleid tot het verkrijgen of lenen van objecten. Een bijzondere vermelding in dat verband geldt de prehistorische collectie van in 2021 overleden Pieter Stoel, die via de SHHV een mooie plek in de tentoonstelling heeft gekregen.

N. de Kort brengt de eerste objecten uit de collectie Pieter Stoel

Katemie tot leven gebracht door storyteller M. van der Meer (SHHV) tijdens de opening – foto L. Vreugdenhil

C5 – Klooster, KUVU, bibliotheek Groene Hart en Cultuurplatform Woerden

De samenwerking met de andere gesubsidieerde culturele partijen in de stad was ook nu weer prettig en vruchtbaar. Zie voor de samenwerking met KUVU ook hoofdstuk 6. Met de bibliotheek is samengewerkt in het kader van de *Biebfabriek*.

Namens de C5 zijn het Klooster en het Stadsmuseum om beurten afgevaardigde in de Vestingraad, het participatieplatform over de binnenstad. In 2023 was er minder activiteit in de Vestingraad dan in

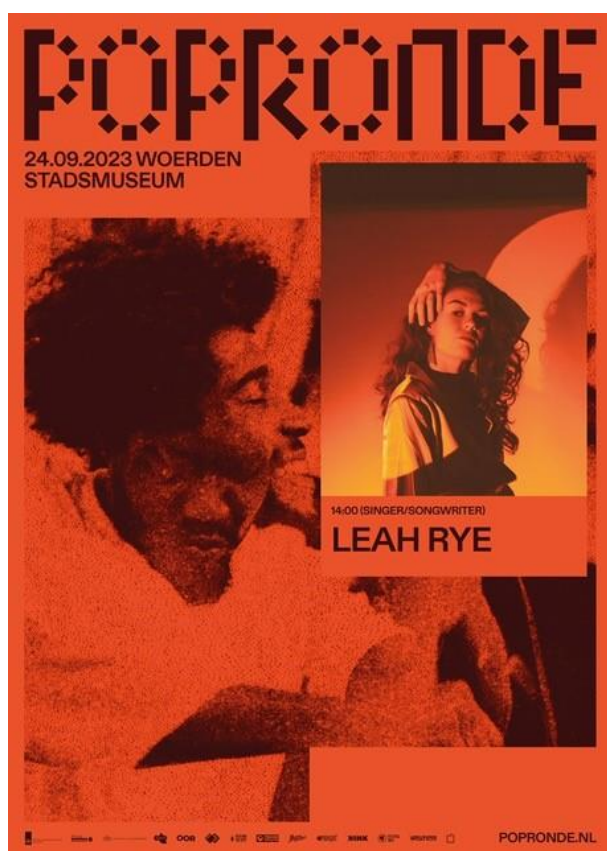
voorgaande jaren. Wel was er in april een inspirerend werkbezoek aan Breda, waarin ook gebruik gemaakt is van contacten van het museum voor de invulling van het programma.

Lokale (erfgoed-)partners

De bijzondere rol van SHHV is hierboven benoemd. Daarnaast heeft het museum de samenwerking voortgezet met Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek & Lopikerwaard, het Gilde, Woerden Marketing, Open monumentendag, Stichting 4 en 5 mei, Stoomgemaal Teylingen en andere partijen die actief zijn op erfgoedgebied.

Het museum draagt actief bij aan de *Open Monumentendag* en zorgt samen met de SHHV voor het onderhoud van het *Verhaal van Woerden – de website*.

Dit jaar is voor het eerst samengewerkt met de Volksuniversiteit, zoals vermeld in hoofdstuk 6. De samenwerking met *Stadshart Woerden* is verder versterkt. Het museum werkte ook mee aan de Popronde, de Culture Run en de Koeiemart.

Poster optreden Popronde in het museum

Stand voor de deur tijdens de Koeiemart, met vlnr L. Wiersma en A. Bierlaagh

Erfgoedpartners op provinciaal en nationaal niveau

Het museum maakt deel uit van landelijke en provinciale platforms waarin activiteiten met betrekking tot de Romeinse Limes worden afgestemd. Na de erkenning van de Neder-Germaanse Limes als UNESCO werelderfgoed in 2021 wordt nu ieders inbreng gevraagd bij het op de kaart zetten van het Romeins verleden in dit gebied. De presentatie van het museum over de nieuwe vaste expositie tijdens de landelijke Limesnetwerkdag op 17 oktober in Castellum Hoge Woerd is bijzonder goed ontvangen. Sinds het najaar is Woerden toegevoegd aan het zogenaamde '3 Castella-overleg' van de Romeinse forten die in de gemeente Utrecht lagen en het museum vertegenwoordigt Woerden nu in het '4 Castella-overleg'.

Het Stadsmuseum profiteerde ook dit jaar weer van de uitwisseling binnen het in 2021 gestarte netwerk van Utrechtse streek- en kasteelmusea. Op 30 oktober ontvingen we 40 leden van dit netwerk in het museum voor een netwerkbijeenkomst over *participatief werken*. We droegen inhoudelijk bij met een presentatie over onze ervaringen met verschillende vormen van participatie en ontvingen de deelnemers in de nieuwe vaste expositie. Het museum heeft op uitnodiging van de provincie ook deelgenomen aan een verdiepende bijeenkomst over het Utrechtse slavernijverleden in juni en een participatiebijeenkomst in december ter voorbereiding van het nieuwe Cultuur- en Erfgoedprogramma 2025-2028 van de provincie Utrecht. Vanwege de locatie nabij de Oude Hollandse Waterlinie werken we ook samen met het de partijen die hiermee bezig zijn.

9. BEDRIJFSVOERING

Personele zaken

Bezoldigd personeel

Het museum beschikt over 1,8 fte (op basis van een 36-urige werkweek). Helaas is wegens ziekte de bezetting vanaf augustus met 0,3 fte teruggelopen. Gelukkig kon eind 2023 extra capaciteit worden ingehuurd, waardoor de terugval in fte beperkt kon worden. Daarnaast hebben andere externe bedrijven bijgedragen aan de activiteiten van het museum.

Vanaf mei 2023 kwamen de betaalde krachten rechtstreeks in dienst van het Stadsmuseum. Daarmee kwam een einde aan de bestaande inleenconstructie. Het museum vond het passend om het personeel zelf in dienst te nemen. Hiervoor werd de salarisadministratie ondergebracht bij de externe accountant, arbeidsovereenkomsten opgesteld en getoetst, een arbodienst aangehaakt, verzekeringen afgesloten en een pensioenfonds benaderd. Op 1 mei was de overgang van het personeel een feit. Daarmee werd het stadsmuseum ook werkgever. Hierdoor kwamen de rechten en plichten van een werkgever bij het stichtingsbestuur te liggen. In deze overgang is de functiebenaming van manager veranderd in directeur, in overeenstemming met het advies van *De Culturele Zaak* (opgesteld in december 2022 in het kader van het nieuwe beleidsplan).

Onbezoldigd personeel

In 2023 waren er zo'n 60 personen als vrijwilliger betrokken bij Stadsmuseum Woerden. Zij vervullen een breed scala aan taken:

- Ontvangen van publiek, dagelijkse openstelling van het gebouw, kaartverkoop en wegwijs maken bezoekers, en bijhouden temperatuur en luchtvochtigheid
- Maken van de roosters en houden van eerste contact met de hosts
- Rondleiden
- Collectie beheer/behoud/registratie
- Technische ondersteuning bij o.a. tentoonstellingsinrichting en beheer gebouw
- Fotografie
- Ondersteuning bij PR
- Financiële administratie, kassaopmaak en -rapportages
- Ophalen van post uit de postbus van het museum
- Boodschappen en de was
- Onderhouden van en informeren over de buitenkunst (kunst in de openbare ruimte)
- Onderhoud van de fontein *Spelend met water*
- Hulp bij catering bij openingen, ontvangsten etc.
- Content plaatsen voor de projecties op de buitenmuur
- Ondersteuning IT-zaken
- Bijhouden van de knipselmap
- Notuleren medewerkersbijeenkomsten
- Organiseren medewerkersactiviteiten
- Bestuur
- Systematiseren bibliotheek en kantoor

Alleen al voor de dagelijkse openstelling is normaal gesproken 2,5 fte nodig aan vrijwilligersinzet. Voor alle andere taken kan nog eens 3 fte gerekend worden. De vrijwilligers werken samen ca. 9.900 uur voor Stadsmuseum Woerden, bij elkaar goed voor zo'n 5,5 fte.

Zoals altijd in een vrijwilligersorganisatie was er een aantal mutaties in het vrijwilligersbestand en blijft de noodzaak, ook gezien de ambities van het museum, om voortdurend nieuwe medewerkers aan te trekken.

Zeker voor de hosts en de rondleiders was het vreemd dat het museum gesloten was van 6 maart-13 mei. Om iedereen aangesloten te houden, ontvingen alle vrijwilligers regelmatig een update via medewerkersmails en zijn er een aantal koffiebijeenkomsten georganiseerd om elkaar te ontmoeten. De stichting Vrienden bood alle medewerkers van het museum een activiteit aan tijdens de sluiting: op 27 maart hield F. Lander een inspirerende dialezing over *Kunst met een glimlach* op de locatie van de Kunstkring. T. Hazenberg – betrokken als adviseur bij de collectiehantering van Romeinse objecten in *Verhaal van Woerden* - nodigde ons allen uit voor een buitengewoon gastvrije ontvangst bij de scheepstimmerwerf in het Archeon op 25 april.

Stagiaire J. Fey heeft via gesprekken gevolgd hoe de periode van sluiting door een aantal vrijwilligers is ervaren en heeft dat in een rapportage voor het museum samengevat. Over het algemeen is het gelukt om iedereen aangehaakt te houden.

Voor de opening van *Bon Voyage* in mei heeft de vrijwilligerscoördinator/office manager een aantal kassa-opfrismomenten georganiseerd voor de hosts.

Uitleg over de gebruikte technieken en materialen op de Scheepstimmerwerf van het Archeon

Een fijne lunch stond voor ons klaar

Ontvangst bij het Archeon door T. Hazenberg.

In 2023 hebben driemaal medewerkersbijeenkomsten plaatsgevonden: op 21 februari, 20 april (in *De Dam*, vanwege sluiting museum) en op 5 september. Steeds is het eerste uur alleen voor de hosts, daarna voor alle medewerkers. Een kleine groep vrijwilligers bereidde de eindejaarsbijeenkomst van 19 december voor, dit keer inclusief een maaltijd.

Voor een aantal taken zijn nieuwe teams gevormd van vrijwilligers: voor het schoonhouden van de collectie, het bijhouden en verbeteren van het binnenklimaat en voor het begeleiden van bezoeken door a.s. bruidsparen.

De eindejaar bijeenkomst is opgeluisterd met een bezoek van de kerstman

Stages

Twee stagiaires hebben enorm bijgedragen aan de realisatie van *Verhaal van Woerden – de expo*. J. Feij, vierdejaars student aan de Reinwardt Academie, heeft vanaf half januari tot en met de opening meegewerkt op alle fronten en zich specifiek ingezet om via netwerken invulling te geven aan het thema 'Eeuwen multicultureel'. Daarnaast heeft zij het hierboven genoemde onderzoekje verricht onder de vrijwilligers. Onverwachts diende zich een vrijwillige stagiaire aan, M. Smid, studente wetenschapscommunicatie. Zij heeft van eind januari tot begin mei voortvarend de PR en communicatie opgepakt en uitgewerkt en de nieuwsbrief nieuw leven ingeblazen.

Linksvoor: M. Smid, linksachter: J. Fey, rechtsachter: A. van Veldhuizen, rechtsvoor: T. de Jong, tijdens een bezoek aan het Kaaspakhuis

Bestuur

De stichting hanteert als besturingsvorm het bestuursmodel. Het bestuur heeft in 2023 eenmaal in eigen kring vergaderd en twaalf maal met de museumdirecteur, waarvan ongeveer de helft online plaatsvond. Eind november was er een 'heimiddag' in het Klooster met bestuur en betaalde medewerkers, om stil te staan bij huidige, naderende en verder gewenste ontwikkelingen.

Inhoudelijk vroeg de vernieuwing van de bovenverdieping van het museum en de (financiële) consequenties aandacht van het bestuur, evenals de hoge werkdruk voor de betaalde medewerkers, die nog werd versterkt door de uitval van één van hen in de tweede helft van het jaar. Zoals hierboven al vermeld vroeg de overgang van werkgeverschap naar de museumstichting veel van het bestuur, maar met succes.

In februari is het eind 2022 geschreven beleidsadvies van *De Culturele Zaak* besproken in het bestuurlijk overleg met wethouder en ambtenaar van de gemeente en tevens gedeeld met enkele nabije stakeholders van het museum. Het museum heeft op basis hiervan ook input geleverd aan de wethouder voor de kadernota. Het schrijven van het meerjarenbeleidsplan van het museum is uitgesteld tot begin 2024.

Het bestuur bestaat uit vijf leden en functioneert op basis van de statuten van Stichting Stadsmuseum Woerden. De *Governance Code Cultuur* wordt nageleefd en uitgedragen. De leden zijn benoemd volgens vastgestelde termijnen en kunnen (direct aansluitend) éénmalig herbenoemd worden. De bestuursleden hebben ieder enkele portefeuilles onder hun hoede en vervangen elkaar daarin zo nodig. De leden van het bestuur kennen in hun professionele en vrijwillige activiteiten geen conflicterende belangen ten opzichte van het belang van het museum. Jaarlijks evalueert het bestuur de naleving van de code en haar eigen functioneren en legt de bevindingen schriftelijk vast. De bestuurders ontvangen geen beloning voor hun activiteiten. In de bijlage wordt verder ingegaan op de wijze waarop het museum omgaat met de principes uit de Code of Governance.

Na twee termijnen heeft penningmeester P. van Mierlo afscheid genomen. Hij liet een financieel gezonde organisatie achter. Na een 'warme' overdracht is zijn positie overgenomen door A. Stalvord.

Samenstelling in 2023:

Dhr. V. Batelaan (voorzitter)

Mevr. I. Nederpelt (secretaris / marketing & PR)

Dhr. P. van Mierlo (penningmeester), half mei opgevolgd door Dhr. A. Stalvord

Dhr. M. Kentgens (museale zaken)

Mevr. L. Biber (P&O)

Scholing/opleiding

Het collectieteam ontving in januari een training collectiehantering en -onderhoud en in maart een training over de omgang met historisch textiel. Voor de betrokkenen bij *VerhaalvanWoerden.nl* was er die maand online een training in het CMS van deze website. De vrijwilligerscoördinator/officemanager nam deel aan een Workshop *Opvallende vacatures schrijven*.

Op 9 mei hebben de hosts een instructie ontvangen over de nieuwe brandmeldinstallatie door de K. Dros. Die zelfde dag was er ook een opfrisronde over alle handelingen rondom de kassa, met het oog op de heropening van het museum.

Bedrijfsprocessen

In 2023 is een start gemaakt met de Risico Inventarisatie & Evaluatie. Dit is een wettelijke eis voor werkgevers. Hiermee moet de goede zorg voor het ‘personeel’ (betaald en onbetaald), worden geborgd.

Voor het eerst had het museum dit jaar te maken met de verplichting om een goedkeurende accountantsverklaring af te leveren bij de gemeente (in plaats van een samenstellingsverklaring). Dit proces met de nieuwe accountant, *Oudshoorn & Schoe*, is soepel verlopen. De nieuwe manier van werken met de financiële administratie, die gestart is in 2022, wierp zijn vruchten af.

Voor het aanstellen van een nieuwe vertrouwens(contact-)persoon is samenwerking gezocht in C5-verband, dit wordt per 1 februari 2024 geëffectueerd. Tot die tijd nam bestuurslid L. Biber de taak van vertrouwenscontactpersoon waar.

Eind 2023 is door de vervangende office manager verder gewerkt aan de update van alle vrijwilligers- en sleutelcontracten.

Gebouw

Begin februari heeft *Kemp Beveiliging* een nieuw camerasysteem aangelegd en de beveiliging op de bovenverdieping in juni verder uitgebreid, in het kader van de nieuwe presentatie.

In maart is door *Groen en Aldenkamp* de nieuwe Brandmeldinstallatie geïnstalleerd. Deze twee Woerdense bedrijven zullen ook het onderhoud van deze installaties gaan verzorgen.

De vorig jaar geïnstalleerde thermosstaatkransen, die bedoeld waren om het binnenklimaat te stabiliseren, bleken niet naar wens te werken. Een door vrijwilligers gevormd ‘klimaatgroepje’ is aan de slag gegaan om dit probleem opgelost te krijgen.

Huwelijken/verhuur Vroedschapszaal

In 2023 zijn 10 huwelijken in de Vroedschapszaal gesloten (tegen 7 in 2022).

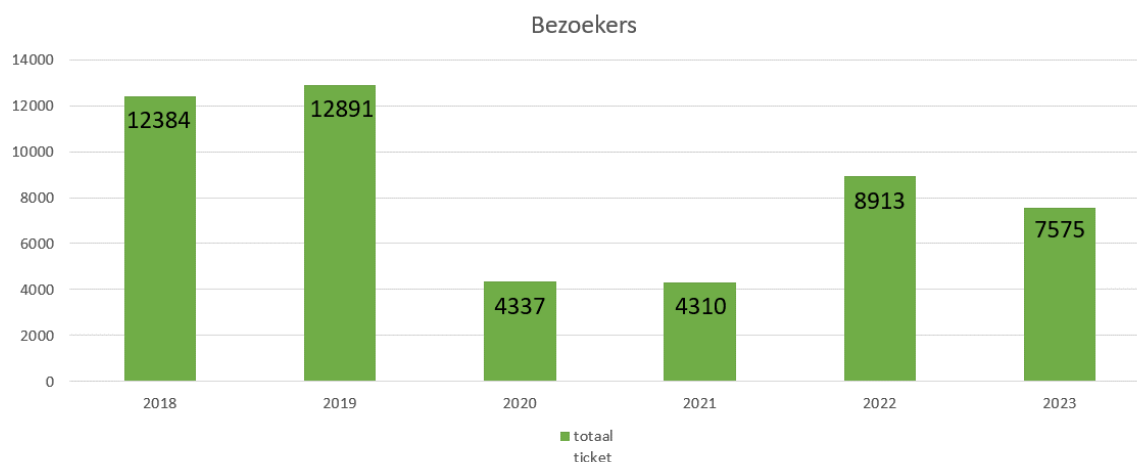
Museumwinkel

Door continue inzet op een aantrekkelijker assortiment en het verbeteren van de presentatie krijgt de museumwinkel steeds meer een eigen gezicht. Ook de administratieve processen op de achtergrond worden stap voor stap gestroomlijnd en de verkoop stijgt geleidelijk.

10. FEITEN EN CIJFERS

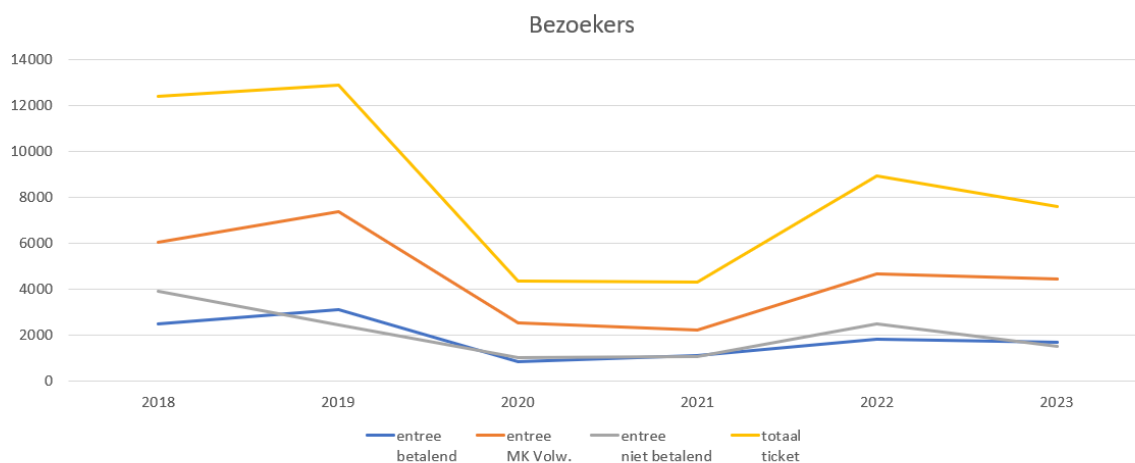
Vanwege de grootschalige renovatie is de zolder gesloten geweest van 9 januari tot en met 8 juli. In de periode 6 maart tot en met 13 mei was het gehele museum gesloten.

Bezoekers per jaar

Bezoekers per jaar

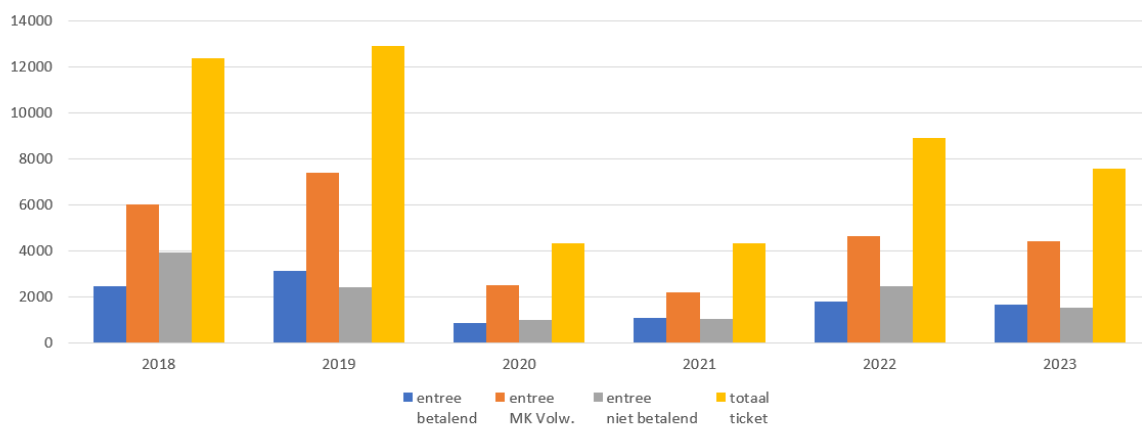
2018	2019	2020	2021	2022	2023
12.384	12.891	4.337	4.310	8.913	7.575

Bezoekers per jaar

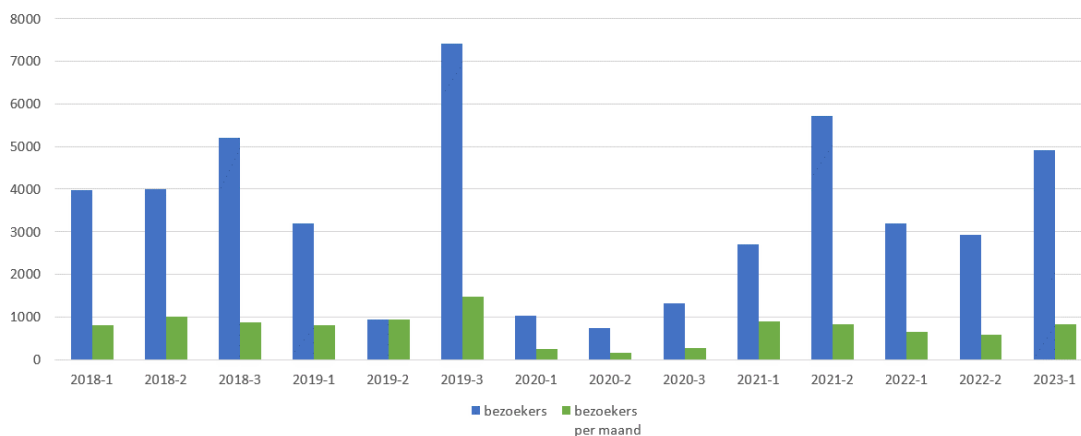
2018	2019	2020	2021	2022	2023
12.384	12.891	4.337	4.310	8.913	7.575

Bezoekers

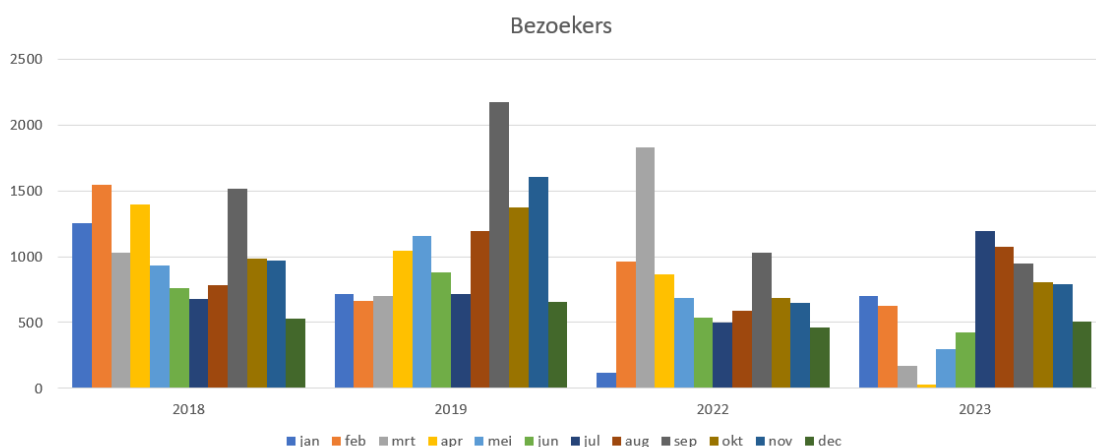
Tentoonstellingen bezoekers

startjaar-nr	2018-1	2018-2	2018-3	2019-1	2019-2	2019-3	2020-1	2020-2	2020-3	2021-1	2021-2	2022-1	2022-2	2023-1
naam	Onbepert houdbaar	Primavera	Gestel & Gestel	Lieve- lingen	Vrije Streken	Boeren van toen	Vrouwen voor de lens	Jong en Bevrijd	In den Vreemde	Ik schilder met licht	GeKOE- sterd	Woerden 650 jaar stad	(ON) PEILBAAR WATER	BON VOYAGE
# maanden	5	4	6	4	1	5	4	5	5	3	7	5	5	6

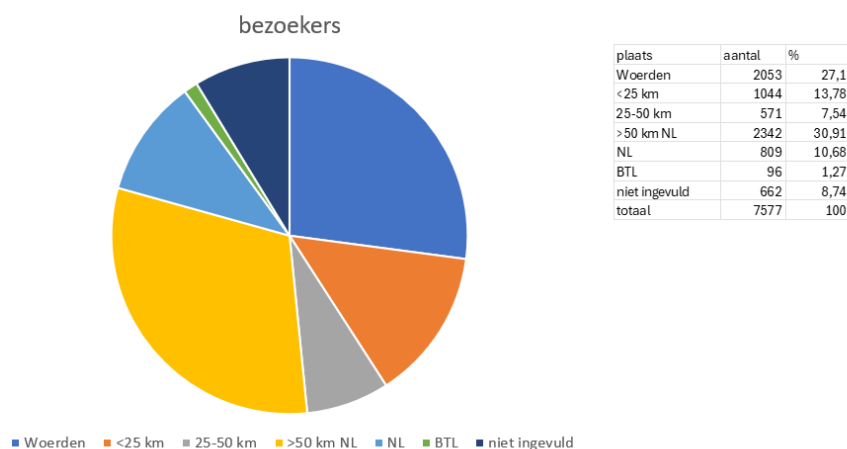

Maandpatroon

In 2020 en 2012 dicht vanwege Corona
In 2023 periode dicht vanwege Verhaal van Woerden

Postcode analyse 2023

Nb. de postcodeverdeling is ook apart in kaart gebracht voor Bon Voyage, dit komt overeen met het totale beeld voor 2023. BTL = buitenland

BIJLAGE: GOVERNANCE CODE CULTUUR

Deze bijlage geeft een nadere toelichting op de wijze waarop de Governance Code Cultuur in 2023 is nageleefd en uitgedragen in Stadsmuseum Woerden.

1. <i>Het museum realiseert haar maatschappelijke doelstelling door culturele waarde te creëren, over te dragen en/of te bewaren.</i>	• Het stadsmuseum verbindt mensen, kunst en geschiedenis • Als lokaal en regionaal museum heeft Woerden de geschiedenis van de regio in beeld gebracht. • Het museum bewaart, beheert, registreert, conserveert, verzamelt en presenteert voorwerpen van kunst en geschiedenis uit en voor de Woerdense samenleving. <i>Primaire doelgroepen:</i> • <i>Recreatieve doelgroep</i> ○ Inwoners van de gemeente Woerden (incl. de omliggende kernen); lokaal bereik ○ Museumbezoekers; regionaal tot nationaal bereik ○ Toeristen Woerden; nationaal tot internationaal bereik • <i>Educatieve doelgroep</i> ○ Primair en voorgezet onderwijs (in samenwerking met KUVVO); lokaal bereik <i>Secundaire doelgroepen:</i> • <i>Doelgroepen in sociaal domein</i> ○ Woerdenaren die vanuit zichzelf niet snel musea bezoeken; lokaal bereik ○ Ouderen, waaronder ouderen met dementie en hun mantelzorgers; lokaal bereik ○ Nieuwe Woerdenaren; lokaal bereik • <i>Zakelijke doelgroep</i> ○ Bedrijven uit de gemeente Woerden; lokaal bereik ○ Verhuur, o.a. huwelijken; regionaal/lokaal bereik
3. <i>Bestuurders en toezichthouders zijn onafhankelijk en handelen integer. Zij zijn alert op belangenverstrengeling, vermijden ongewenste belangenverstrengeling en gaan op een transparante en zorgvuldige wijze om met tegenstrijdige belangen.</i>	• Het is bestuur bestaat uit vrijwilligers • Nevenfuncties van het bestuur zijn terug te vinden op de website (nl. in dit jaarverslag). • Van alle bestuursfuncties zijn profielschetsen • Vacatures worden gecommuniceerd via verschillende kanalen die publiekelijk te raadplegen zijn. • Het aftreedschema is op de website gepubliceerd (nl. in dit jaarverslag). • Nevenfuncties van de directie zijn door het bestuur geaccordeerd.

4. <i>Bestuurders en toezichhouders zijn zich bewust van hun eigen rol en de onderlinge verdeling van taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden en handelen daarnaar.</i>	• Ook in 2023 heeft het bestuur het eigen functioneren geëvalueerd. • De rol van werkgever werd toegevoegd aan het bestuur. • In deze rol heeft het bestuur aan alle wettelijke verplichtingen voldaan.
5. <i>Het bestuur is verantwoordelijk voor de algemene en dagelijkse leiding, het functioneren en de resultaten van de organisatie.</i>	• Het bestuur vergaderde twaalf maal waarvan notulen zijn gemaakt. • Het bestuur stelde een personeelsreglement op. • Het bestuur huurde een arbodienst in. • Er werd een begin gemaakt met het opstellen van een nieuwe Risico-inventarisatie & evaluatie. • Ook werden dit jaar de eerste maatregelen die hieruit voortvloeiden opgepakt.
6. <i>Het bestuur gaat zorgvuldig en verantwoord om met de mensen en de middelen van de organisatie</i>	• Het bestuur hanteert een inzichtelijk P&C cyclus • De jaarcijfers zijn opgesteld door een externe accountant • In het jaarverslag zijn de belangrijkste activiteiten en beleidslijnen weergegeven.

Functie	Naam	Portefeuille	(Neven-)werkzaamheden
Voorzitter	Volkert Batelaan		Adviseur/mede-eigenaar Rodrigues & Batelaan Management Consult
Penningmeester (tot half mei)	Paul van Mierlo	Financiën	geen
Penningmeester (vanaf half mei)	Aschwin Stalvord	Financiën	Audit Partner Deloitte Accountants B.V. Directeur Barasta Holding B.V Directeur Janimi BV Toezichthouder Stichting voor Inter-confessioneel (rk/pc) Praktijkonderwijs te Woerden
Secretaris	Inge Nederpelt	Marketing en PR	Bestuurslid Stichting Open Monumentendag Woerden
Algemeen Bestuurslid	Lilian Biber	P&O	Director AirlineSolutions Penningmeester Hartsлаг Woerden Raadslid namens Progressief Woerden Toezichthouder Psychologische Praktijk Malden

Algemeen Bestuurslid	Maarten Kentgens	Museale zaken	Directeur Nederlands Steendrukmuseum Adviseur Mondriaanfonds
----------------------	------------------	---------------	---

Functie	Naam	Datum van aftreden	Uiterste datum verlenging
Voorzitter	Volkert Batelaan	01-01-2022 t/m 31-12-2024	31-12-2027
Penningmeester	Paul van Mierlo	26-06-2017 t/m 25-06-2020	01-01-2023
Secretaris	Inge Nederpelt	01-03-2020 t/m 28-02-2023	28-02-2026
Algemeen Bestuurslid	Lilian Biber	25-03-2021 t/m 24-03-2024	31-03-2027
Algemeen Bestuurslid	Maarten Kentgens	27-06-2017 t/m 26-06-2020	31-12-2023

In 2023 werd Paul van Mierlo opgevolgd door Aschwin Stalvord.

Penningmeester	Aschwin Stalvord	15-05-2023 t/m 14-05-2026	14-05-2029
----------------	------------------	---------------------------	------------